

چرا پژوهش در ایران تبدیل

به ثروت نمی‌شود؟

با وجود تلاش‌های دانشگاه‌ها و نهادهای پژوهشی ارتباط ضعیف دانشگاه و صنعت، پژوهش‌های علمی ایران را به پژوهش‌های صرفاً نظری تبدیل کرده‌است.

به گزارش ایسنا، تجاری‌سازی پژوهش‌های علمی به‌عنوان یکی از مهم‌ترین ابزارهای توسعه اقتصادی و فناوری در جهان امروز شناخته می‌شود؛ اما در ایران، با وجود تلاش‌های دانشگاه‌ها و نهادهای پژوهشی، این مسیر همچنان با موانع ساختاری و فرهنگی متعددی روبه‌روست که تحقق این هدف را دشوار کرده است؛ در حالی که کشورهای پیشرفته توانسته‌اند با ایجاد ارتباط مؤثر میان دانشگاه و صنعت، پژوهش‌های علمی را به موتور محرکه اقتصادی تبدیل کنند، در ایران این ارتباط هنوز به‌خوبی شکل نگرفته است.

بسیاری از پژوهش‌ها، به دلیل عدم شناخت نیازهای واقعی بازار، در مرحله نظری باقی می‌مانند. ضعف در زیرساخت‌های فناورانه، نبود قوانین کارآمد برای حفاظت از مالکیت فکری، و کمبود حمایت‌های مالی از جمله چالش‌های اساسی در این مسیر هستند.

بورورکسی پیچیده و طولانی در فرآیندهای تصویب و اجرای پروژه‌ها نیز یکی از موانع جدی محسوب می‌شود. پژوهشگران اغلب زمان زیادی را صرف پیگیری‌های اداری می‌کنند، در حالی که این زمان می‌تواند صرف توسعه فناوری و ورود به بازار شود. از سوی دیگر، فرهنگ دانشگاهی در ایران نیز بیشتر بر تولید مقالات و نتایج علمی متمرکز است و کمتر به جنبه‌های کاربردی و تجاری‌سازی توجه می‌کند.

حمایت از مالکیت معنوی

ضعف قوانین حمایتی و نبود سازوکارهای مؤثر برای حفاظت از مالکیت فکری موجب شده بسیاری از پژوهشگران انگیزه کمتری برای ورود به حوزه‌تجاری‌سازی داشته باشند. حتی در مواردی که اختراع ثبت می‌شوند حمایت‌های قانونی برای جلوگیری از سوءاستفاده یا کپی‌برداری کافی نیست. یکی از نقاط قوت کشورهای پیشرفته مخصوصاً آمریکا در تجاری‌سازی پژوهش‌ها تصویب قوانینی نظیر قانون (Bayh–Dole Act) است. این قانون که در سال ۱۹۸۰ تصویب شد، به دانشگاه‌ها و مؤسسات تحقیقاتی اجازه می‌دهد حقوق مالکیت فکری حاصل از تحقیقات تأمین مالی‌شده توسط دولت را در اختیار داشته باشند و از آن برای تولید فناوری و محصولات تجاری استفاده کنند. این قانون مشوقی برای دانشگاه‌ها و پژوهشگران است تا نتایج تحقیقات خود را به فناوری‌های قابل استفاده تبدیل کنند.

شبکه زنجیره‌ای گسترده از پارک تا بازار

در کشورهای پیشرفته شبکه‌ای گسترده از پارک‌های فناوری، مراکز رشد و شتاب‌دهنده‌های کسب‌وکار شکل گرفته است. این نهادها فضایی فراهم می‌کنند که پژوهشگران و کارآفرینان بتوانند ایده‌های خود را به محصولات تجاری تبدیل کنند. در این مراکز، خدماتی مانند مشاوره کسب‌وکار، تسهیلات مالی، فضای کاری و دسترسی به شبکه‌های صنعتی ارائه می‌شود. اما در کشور ما هنوز این زیرساخت‌ها در مراحل اولیه قرار دارد. هرچند در سال‌های اخیر برخی پارک‌های علم و فناوری و مراکز رشد در کشور تأسیس شده‌اند، اما این زیرساخت‌ها از نظر تعداد، کیفیت و تأثیرگذاری فاصله زیادی با نمونه‌های موفق بین‌المللی دارند. به‌ویژه نبود سرمایه‌گذاری کافی و عدم اتصال این مراکز به صنایع بزرگ از ضعف‌های مهم ایران در این بخش است.

سرمایه‌گذاری قطره چکانی مانع پژوهش در ایران
سرمایه‌گذاران خطرپذیر یکی از عوامل کلیدی موفقیت در تجاری‌سازی پژوهش‌ها هستند. این سرمایه‌گذاران بودجه لازم برای توسعه فناوری‌های نوآورانه را تأمین می‌کنند و در ازای آن سهمی از مالکیت پروژه‌ها دریافت می‌کنند. علاوه بر این، حمایت دولتی نیز از طریق اعطای وام‌های تحقیقاتی و بودجه‌های حمایتی، پژوهش‌های با پتانسیل تجاری را پشتیبانی می‌کنند.در ایران، کمبود منابع مالی و عدم تمایل بخش خصوصی به سرمایه‌گذاری از طرح‌های علمی یکی از موانع اصلی است. بسیاری از پروژه‌های تحقیقاتی به دلیل نبود سرمایه اولیه برای توسعه یا آزمایشات پیشرفته، در همان مراحل ابتدایی متوقف می‌شوند.

تحقیقات در خدمت تجاری سازی

در دانشگاه‌های معتبر جهانی تأکید زیادی بر کاربردی‌سازی دانش وجود دارد. پژوهشگران و دانشجویان تشویق می‌شوند تا نتایج تحقیقات خود را به فناوری‌های عملی تبدیل کنند و تأثیر مستقیم آن بر جامعه و اقتصاد را در نظر بگیرند. همچنین دانشگاه‌ها بودجه‌ها و جوایز ویژه‌ای برای حمایت از طرح‌های کارآفرینی اختصاص می‌دهند.در ایران، فرهنگ پژوهشی بیشتر متمرکز بر تولید مقالات علمی و کسب اعتبار آکادمیک است. معیارهای ارزیابی دانشگاه‌ها و پژوهشگران نیز عمدتاً بر تعداد مقالات منتشرشده در مجلات معتبر استوار است، نه میزان اثرگذاری پژوهش‌ها در صنعت و جامعه. این موضوع باعث شده که بسیاری از پژوهش‌ها از نیازهای واقعی بازار و صنعت فاصله داشته باشند.

در این میان، ایجاد شبکه‌های ارتباطی میان دانشگاه و صنعت می‌تواند به عنوان یکی از راهکارهای کلیدی مطرح شود. چنین شبکه‌هایی می‌توانند بستری برای انتقال دانش و فناوری فراهم کنند و نیازهای صنعت را به دانشگاه منتقل کنند. همچنین توسعه پارک‌های فناوری و مراکز رشد می‌تواند فرصت‌های بیشتری برای تبدیل ایده‌های نوآورانه به محصولات تجاری ایجاد کند.

ثبت‌نام پذیرش دوره‌های کاردانی و کارشناسی

نایب‌وسته علمی کاربردی آغاز شد

قائم مقام رئیس و معاون آموزشی دانشگاه جامع علمی کاربردی از آغاز ثبت‌نام

پذیرش دوره‌های کاردانی و کارشناسی نایب‌وسته دانشگاه جامع علمی کاربردی از روز دوشنبه اول بهمن ماه خبر داد.

به گزارش ایسنا، اصغر کشت‌کار با اعلام این خبر افزود: ثبت‌نام از داوطلبان ورود به دوره‌های کاردانی و کارشناسی نایب‌وسته دانشگاه جامع علمی کاربردی جهت پذیرش بهمن‌ماه ۱۴۰۳ در بیش از ۳۸۰۰ کدرشته‌محل امکان‌پذیر بوده و تا ۶ بهمن ماه ادامه خواهد داشت.

وی تصریح کرد: همزمان با شروع ثبت‌نام، دفترچه راهنمای ثبت نام از طریق پرتال اطلاع رسانی پرتال سازمان سنجش آموزش کشور به نشانی www.sanjesh.org و همچنین پرتال اطلاع رسانی دانشگاه جامع علمی کاربردی به نشانی www.uast.ac.ir

حوزه و دانشگاه

قابل رویت و در دسترس داوطلبان است، برهمن اساس داوطلبان می‌بایست ضمن مطالعه شرایط و ضوابط مندرج در دفترچه راهنمای پذیرش نسبت به ثبت‌نام در پرتال

تمرکز دانشگاه فرهنگیان بر تربیت دانشجو معلم

توانمندسازی معلمان در اختیار وزارت آموزش و پرورش است

ساختار نظام آموزشی به صورت مصوب (۳-۳-۳) به چه میزان اجرا شده است؟ و ... پاسخ دهد، وجود نداشته است.

کاظمی وزیر آموزش و پرورش پیشتر در جلسه شورای معاونان با اشاره به نتایج آزمون تیمز و پرلز که از قدیمی‌ترین آزمونهای دنیاست، گفته بود: با توجه به اهمیت این آزمون‌ها ضرورت دارد برای بهبود وضعیت ایران، برنامه جامع و عملیاتی طراحی شود.

اما این برنامه جامع نیازمند همکاری و هماهنگی همه دستگاه‌های حوزه اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و ... است به طوری که سیدهادی موسوی نیک مدیر گروه سیاست‌های حمایتی و مقابله با فقر مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی اعلام کرد فقر تأثیر مستقیمی بر عملکرد آموزشی دانش آموزان دارد به طوری که در مدراسی که بیش از ۵۰درصد دانش آموزان فقیر هستند نمره پرلز آنان در مدارس ۲۸۸.۵ بوده است، درحالیکه در مدراسی که نرخ فقر زیر

شاخص های دانشجویان مستعد و ممتاز برای دریافت

کمک هزینه تحصیلی اعلام شد

ملاک پذیرش مشمولین موضوع این آیین نامه در مقاطع یادشده، نمره خام علمی آنان است.

اعطای کمک هزینه تحصیلی مشروط به اخذ حداقل تعداد واحد طبق مقررات آموزشی (به عنوان دانشجوی تمام وقت) در نیم سال جاری آموزشی است.
به منظورحفظ و تداوم کیفیت آموزشی دانشجویان بهره‌مند از کمک هزینه تحصیلی دانشجو باید جزو پنج درصد (۵) برتر ورودی های رشته گرایش خود (حداقل یک نفر) باشد.

برای دانشجویان ارشدو دکتری، ملاک

حفظ کیفیت آموزشی گزارش تأییدیه استاد راهنما پس از تصویب پیشنهاد پایان نامه یا رساله و مدیر گروه است.
بهره‌مندی از کمک هزینه تحصیلی صرفاً در سنوات مجاز تحصیلی برای هر یک از مقاطع تحصیلی و مشروط به عدم اشتغال و نبود راتبه تحصیلی(بورسیه) دستگاه های اجرایی (به استثنای دستیاران و کارورزان پزشکی) خواهد بود.

رشته های مورد نیاز کشور در هر سال تحصیلی توسط وزارتین تعیین و به صندوق رفاه اعلام می شود.

مبلغ کمک هزینه تحصیلی برای هر مقطع و تعداد مشمولین هر سال به پیشنهاد وزارتین در سقف بودجه سنواتی صندوق رفاه در قالب برنامه مستقل، توسط سازمان برنامه و بودجه کشور تأمین می شود.

فهرست دانشجویان مشمول مبتنی بر سقف تعیین شده در این ماده، توسط وزارتین و پس از ثبت نام قطعی در دانشگاه از طریق سامانه مربوطه به صندوق رفاه اعلام خواهد شد.

پرداخت کمک هزینه تحصیلی موضوع این آیین نامه به

دانشجویان مشموله هیچ گونه تعهد استخدای برای وزارتین ایجاد نمی‌کند.
شيوه نامه پرداخت کمک هزینه تحصیلی موضوع این آیین نامه حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این آیین نامه توسط صندوق رفاه تهیه و پس از تأیید هیئت امنای صندوق رفاه ابلاغ خواهد شد.

آغاز پرداخت کمک هزینه تحصیلی به دانشجویان مستعد از سال آینده

براساس این گزارش، مسعود گنجی رئیس صندوق رفاه دانشجویان وزارت علوم پیش از این درگفتگو با مهر با اشاره به مصوبه هیئت وزیران عنوان کرده بود : صندوق رفاه دانشجویان وزارت علوم با توجه به تصویب هیئت وزیران در اجرای بند «ب» ماده ۹۶ قانون پنج ساله هفتم توسعه، از سال آینده به دانشجویان مستعد و ممتاز «کمک هزینه تحصیلی» پرداخت خواهد کرد.وی در خصوص اعتبار ویژه کمک هزینه تحصیلی دانشجویان یادآورشده بود: در صورت مشخص شدن قانون بودجه، اعتبار آن نیز مشخص می‌شود سعی ما این است که به دانشجویان مستعد و ممتاز این کمک هزینه تحصیلی پرداخت شود.

اصلی توسعه علمی و فرهنگی هر کشوری هستند؛ تصریح کرد: تقویت همکاری‌های مشترک و ایجاد فرصت‌های برابر برای پیشرفت علمی و فرهنگی در هر دو کشور، در اولویت سیاست‌های ما قرار دارد.

حبیب‌ا با بیان اینکه موضوع جذب دانشجویان عراقی در قالب برگزاری دوره‌های مشترک آموزشی میان دانشگاه‌های ایران و عراق در دستور کار قرار دارد؛ اظهار کرد: به عنوان مثال؛ بین دانشگاه تهران و دانشگاه بغداد دوره‌های مشترک کارشناسی کارشناسی ارشد و دکتری تدوین شده به طوری که این دانشجویان نیمی از دوره را در عراق و نیمی دیگر را در ایران بگذرانند.
وی تصریح کرد: یکی دیگر از برنامه‌های ما اعلام آمادگی برای اعطای بورس دول به دانشجویان مستعد و ممتاز عراق است. در این راستا ما آمادگی داریم هر ساله ۲۰۰ بورسیه به دولت عراق (وزارت آموزش عالی عراق) اعطا کنیم.

سازمان سنجش آموزش کشور اقدام و پرینت نهایی آن را زمان اعلام نتیجه نزد خود نگه دارند.
معاون آموزشی دانشگاه جامع علمی کاربردی در ادامه افزود: باتوجه به هماهنگی‌های انجام شده با سازمان سنجش آموزش کشور، در این مرحله از پذیرش دانش آموزان و دانشجویانی که حداکثر تا تاریخ ۳۰ بهمن ماه جاری از مقطع قبلی دانش آموخته می‌شوند، مجاز به ثبت‌نام در دوره‌های کاردانی و کارشناسی نایب‌وسته دانشگاه جامع علمی کاربردی هستند.

کشت‌کار در ادامه گفت: در پذیرش بیش‌رو با توجه به رویکرد جدید تعهد اشتغال در حین و یا پس از تحصیل در محیط کار واحد متقاضی و یا سایر مبادی بازار کار دانشگاه اقدام به ایجاد ظرفیت در ۱۲۵ کدرشته‌محل شامل ۸۱ رشته محل کاردانی و ۴۴ رشته محل کارشناسی کرده است.

وی اظهار داشت: به تمامی داوطلبان توصیه می‌شود به منظور افزایش احتمال قبولی بیش از یک کدرشته محل را انتخاب کنند و نیز ثبت‌نام خود را به روزهای پایانی موکول نکنند.

امضای تفاهم نامه همکاری بین

دانشگاه ایلام و ۸ دانشگاه عراق

در جریان برگزاری رویداد هفته علم مشترک جمهوری اسلامی ایران و کشور عراق، دکتر طاهر علی محمدی رئیس دانشگاه ایلام هشت تفاهم نامه همکاری را در بخش های مختلف آموزشی، پژوهشی و فناوری با رؤسای دانشگاه‌های میسان، دیالی، ذی قار، کوفه، کربلا، القاسم الخضراء، الشطره، المثنی امضا کرد.

به گزارش ایسنا، به نقل از روابط عمومی دانشگاه ایلام، دکتر «طاهر علی محمدی» پس از امضای این تفاهم‌نامه‌ها، دیپلماسی علمی را از برنامه‌های اساسی دانشگاه ایلام نام برد و اظهار کرد: ارتباط با دانشگاه‌های معتبر کشور عراق در راستای گسترش دیپلماسی علمی دانشگاه ایلام است.

رئیس دانشگاه ایلام هدف از امضای تفاهم‌نامه با دانشگاه‌های عراق را بهره‌وری اعضا هیئت علمی و دانشجویان دانشگاه از ظرفیت‌های این تفاهم‌نامه‌ها دانست و ابراز امیدواری کرد طرفین بتوانند مفاد این تفاهم‌نامه‌ها را به مرحله اجرا برسانند.

برگزاری کارگاه آموزشی مجازی

فراخوان «خوشه‌های پژوهشی

چندتخصصی»

کارگاه آموزشی مجازی فراخوان «خوشه‌های پژوهشی چندتخصصی» بهمن‌ماه امسال به همت بنیاد ملی علم ایران برگزار می‌شود.

به گزارش ایسنا، بنیاد ملی علم ایران در راستای حمایت از پژوهش‌های بین‌رشته‌ای و چندرشته‌ای و برای حل مسائل و پاسخ به نیازهای کشور از تشکیل خوشه‌های پژوهشی چندتخصصی با محوریت اساتید برجسته کشور ذیل سومین فراخوان «خوشه‌های پژوهشی چندتخصصی» حمایت می‌کند.
حمایت بنیاد ملی علم ایران از خوشه‌های پژوهشی چندتخصصی با هدف پرداختن به پژوهش‌های تحول‌آفرین و فرصت ساز، با شرایط زیر انجام می‌شود:
در انتخاب نهایی خوشه‌ها، پرداختن به نیازها و موضوعات پژوهشی روز و تحول‌آفرین و کیفیت فعالیت علمی ۵ سال اخیر درخواست‌کنندگان مدنظر قرار می‌گیرد.

پیش‌بینی می‌شود پس از داوری پیشنهادهای دریافت‌شده، ۵ تا ۷ خوشه در این دوره مورد حمایت قرار گیرد. مهلت ارسال درخواست تا پایان روز ۳۰بهمن ماه ۱۴۰۳ است.

به‌ازای هر خوشه، اعتباری برای مدت ۳ سال تخصیص می‌یابد.
تمدید سالانه بر اساس ارزیابی سالانه خواهد بود.
تمدید پس از سال سوم، حداکثر تا سال پنجم در شرایط خاص و پس از ارزیابی دستاوردها ممکن است.

به نقل از بنیاد ملی علم ایران (INSF)، همچنین سقف مبلغ حمایت از هر خوشه در سال اول ۶۶/ ۱۶ میلیارد ریال و در سال‌های بعد با مقداری تعدیل براساس شرایط تورم خواهد بود.
به‌منظور آشنایی پژوهشگران با اهداف و شیوه تهیه پیشنهاد این فراخوان، کارگاه مجازی روز دوم بهمن ماه از ساعت ۱۵ الی ۱۷ برگزار می‌شود.

پیگیری تأمین اعتبار فوق‌العاده

ویژه کارکنان آموزش عالی

وزیر علوم، تحقیقات و فناوری گفت: به دنبال تأمین اعتبار فوق‌العاده ویژه کارکنان دانشگاه ها هستیم اعتبار آن حدود ۷۰۰میلیارد تومان است.

حسین سیمایی صراف در گفتگو با مهر درباره آخرین وضعیت پرداخت فوق‌العاده ویژه کارکنان دانشگاه‌ها گفت: کارکنان آموزش عالی یک مطالبه به حق و درستی دارند، قرار بوده یک فوق‌العاده ویژه ای پرداخت شود ولی تا الان پرداخت نشده است.

وی ادامه داد: این موضوع را با سازمان برنامه و بودجه، سازمان امور اداری و استخدای و در واقع شورای حقوق و دستمزد مطرح کرده و مدام و پیوسته پیگیری می‌کنیم، معاون اداری مالی وزارت علوم نیز به شدت موضوع را تعقیب می‌کند تا فوق‌العاده ویژه برقرار شود.

وزیر علوم تحقیقات و فناوری افزود: به دنبال تأمین اعتبار هستیم، اعتبار آن یک عددی حدود ۷۰۰میلیارد تومان است که با توجه به شأن عزیزان و همیاران آموزش عالی کشور عدد خیلی مهمی نیست ولی بالاخره تأمین آن هم خیلی راحت نیست امیدواریم این اتفاق به زودی محقق شود.